

Dodnes živé spomienky...

Volám sa Emmka a tento príbeh mi vyrozprávala moja prababka Helena Hlinková, narodená v roku 1937. Veľa veciam nechápala, keďže v čase, keď sa to udialo mala 7-8 rokov.

Vojna, tak ako si to ona pamätá, prišla do dediny na konci rokov 1944-1945. V sobotu večer sa pripravovali spať. Ich mama s otcom dávali na okná tkané koberce, aby nebolo vidno, že sa v dome svieti. V dedine sa už povrávalo, že idú partizáni. Otec chcel ešte набраť vodu z potoka, no vodu už nedoniesol. Vrátili ich z cesty späť, aby tam už nešiel, keďže potok tiekol okolo kasárne, kde boli ubytovaní policajti-financi so svojimi rodinami. Bolo tam päť rodín. V dedine boli ľudia rozdelení. Policajti boli s Nemcami.

O polnoci mama umývala podlahu, otec sa vybral ešte raz po vodu a moja prababka sa zobudila na streľbu, triasla sa a kričala. Partizáni strieľali na kasáreň z kopca, pod ktorým stál kríž a stojí tam dodnes. Ráno o siedmej sa išlo s kravami na pašu. Pri kríži našli dedinčania zastreleného partizána, ktorý je pochovaný v dedine. Zastrelili ho policajti, ktorí boli s rodinami ukrytí v pivnici. Keď ich začali ostreľovať, opätovne sa strieľalo. Jedného trafili a zguľfal sa ku krížu. Vtedy policajti zvýšili ostražitosť. Po čase sa však začali otáčať na stranu partizánov.

Blížil sa koniec vojny. Partizáni sa pohybovali po dedine. Sem-tam ukradli nejaký dobytok a nosili na poľské hranice, kde mali stanoviská, aby mali čo jesť. Hranice neboli tak ako dnes, to sa zmenilo až po vojne.

Po čase cez dedinu prechádzali Nemci a Maďari, prababka si pamätá, že mali biele uniformy, ubytovali sa v škole a dedinčania im nosili jedlo. Raz sa partizán prezliekol za gazdu a išiel do školy na výzvedy. Dedinčania ho však nepreznadili.

Prababka si ešte pamätá, ako z dediny Veľký Lipník Nemci bombardovali partizánov nad dedinou na poľských hraniciach a do kopcov spadlo asi desať guľ z kanóna. Niektoré črepy spadli aj do dediny a zničili niekoľko domov. Ľudia utiekali do pivníc schovať sa. Ich mama utekala s perinou nad hlavou, aby sa uchránili pred črepinami. Rodiny sedeli ukryté v pivniciach na zemiakoch, mali mlieko a mama stihla upiecť aj chlieb. Do rána nespali iba sa modlili. Niektorí chlapi sa ukrývali, aby ich nezobrali Nemci alebo partizáni.

Ráno sa zbalili, že utečú do lesa, a v tom sa dozvedeli, že vojna skončila.

Zapísala: Emma Mačíková, 6. ročník, ZŠ s MŠ Jarabina

Prababka: Helena Hlinková, 85 rokov, Litmanová 58